

KESKUSTELUA „KADETTIEN SYÖMISESTÄ“

„Pravda” ja „Nevskaja Zvezda” ovat antaneet ankaran, mutta täysin ansaitun läksytyksen herroille Blanckille, Korobkalle, rva Kuskovalle ja kumpp. heidän likaisista liberaalisista hyökkäilyistään työväen lehdistöä vastaan.

Mutta olivatpa „työläisiä boikotoiville herroille” annetut vastaukset kuinka hyviä tahansa, niin sittenkin on vielä eräs erittäin tärkeä periaatteellinen kysymys, joka kaipaa tarkastelua. Hrat Blanckit ja rvat Kuskovat yrittivät törkeästi valehdellen painaa sen villasella, hämätä sen. Mutta me emme saa sallia peiteltävän periaatteellisia kysymyksiä, meidän on tuotava julki niiden koko merkitys, on kiskotettava blanckilais-kuskovalaisten vääristelyjen, parjausten ja haukkumisten röykkiön alta esiin jokaista valveutunutta työläistä kiinnostavien erimielisyyksien juuret.

Eräs sellainen juuri voidaan ilmaista sanoilla: „kadettien syöminen”. Kuunnelkaahan yksinäisiä, mutta itsepintaisia likvidaattorien ääniä, puoluekantaansa nähden vielä hieman epämääräisen väen huomautuksia, niin havaitsette usein, ellei moitteita „Pravdaa” ja „Nevskaja Zvezdaa” kohtaan, niin ainakin pään pyörittelyä sen johdosta, että nämä „syövät kadetteja”.

Tarkastelkaamme siis periaatteellista kysymystä „kadettien syömisestä”.

Tuollaisen „Pravdaan” kohdistetun moitteen ilmaantumisen on selitettävissä ennen kaikkea ja parhaiten kahdella seikalla: 1) sillä, ettei ymmärretä vaalikampanjassa ja ylipäänsä nykyisessä politiikassa esiintyviä „kahta ja kolmea leiriä” koskevan kysymyksen olemusta; 2) sillä, ettei kiinnitetä huomiota niihin erikoisiin olosuhteisiin, joihin marxilainen lehdistö, työläisdemokraattien sanomalehdet on nyt saatettu.

Aloitamme ensimmäisestä kysymyksestä.

Kaikki liberaalit ovat kahden leirin teorian kannalla: perustuslain *puolesta* ja perustuslakia *vastaan*. Kaikki he, Miljukovista Izgojeviin, Prokopovitshista M. M. Kovalovskiin saakka ovat tästä asiasta samaa mieltä. Eikä saa unohtaa sitä, että kahden leirin teoria juontuu väistämättömästi koko liberalismimme *luokkaolemuksesta*.

Mitä on tuo olemus taloudelliselta kannalta? Sitä, että liberaalit ovat porvariston puolue, porvariston, joka pelkää talonpoikaisjoukkojen liikettä ja vieläkin enemmän työväen liikettä, sillä tämä liike saattaa *rajoittaa* (jo nyt, lähitulevaisuudessa, ilman koko kapitalistisen järjestelmän muutumista) porvariston *taloudellisten* etuoikeuksien suuruutta ja muotoja. Ja porvariston taloudellisenä etuoikeutenahan on pääoman omistus, joka tuottaa Venäjällä pari kolme kertaa enemmän liikevoittoa kuin Euroopassa.

Tuon „venäläisen” ylivoiton varjelemiseksi on ehkäistävä kolmannen leirin itsenäisyys.

Esimerkiksi porvaristo voi olla herruusasemassa varsin hyvin 8-tuntisenkin työpäivän vallitessa. Sen herruus tulee silloin olemaan jopa täydellisempi, puhtaampi, laajempi ja vapaampi kuin työpäivän ollessa 10—11-tuntinen. Mutta luokkataistelun dialektiikka on sellainen, että ilman äärimmäistä välttämättömyyttä, ilman pakottavaa tarvetta porvaristo ei koskaan muuta rauhaisaa, totunnaista, edullista (oblomovilaisesti edullista) 10-tuntista työpäivää 8-tuntiseksi.

8-tuntisesta työpäivästä sanottu koskee myös yläkamaria sekä tilanherrain maanomistusta ja monta muuta seikkaa.

Porvaristo ei luovu vanhalle Venäjälle ominaisista rauhaisista, mukavista, edullisista riistomuodoista vaihtaakseen ne *yksinomaan* eurooppalaisiin, *yksinomaan* demokraattisiin (sillä demokratia on *myös* porvarillisen herruuden muoto, älkööt „Zavetyn” kiihkeät sankarit pahastuko tästä huomautuksesta)— ei luovu, sanomme me, ilman äärimmäistä, pakottavaa välttämättömyyttä.

Tuon välttämättömyyden saattaa saada aikaan vain tietyn järjestelmällisyyden ja voiman saavuttanut joukkojen liike. Ja porvaristo, puolustaen omia taloudellisia etujaan, taistelee sellaista liikettä vastaan, *toisin sanoen* kolmannen leirin itsenäisyyttä vastaan.

Mikä on liberalismien luokkaolemus politiikan kannalta katsottuna? Samojen yhteiskunnallisten aineiden liikkeen pelko, sillä tuo liike saattaa horjuttaa porvariston arvostamia poliittisia etuoikeuksia. Liberaalit pelkäävät joukkoja enemmän kuin taantumusta. Sen ovat todistaneet vuodet 1905, 1906 ja 1907.

Poliittisten etuoikeuksien varjelemiseksi *joltain osaltaan* on ehkäistävä kolmannen leirin itsenäisyys,— on pysytettävä *koko* oppositio *siinä* ja vain *siinä* asenteessa, jota ilmentää määritelmä: perustuslain *puolesta* tai perustuslakia *vastaan*.

Tämä määritelmä ilmentää *yksinomaan* perustuslaillista asennetta. Tämä määritelmä *ei mene* perustuslaillisten reformien puitteita pitemmälle. Tämän määritelmän olemuksen on ilmaissut mainiosti ja oikein — vahingossa liikkoja lörpötellyt — hra Gredeskul niissä lausunnoissaan, jotka „Retsch” lehti on toistanut ilman ainoatakaan huomautusta ja jotka „Pravda” äskettäin lainasi*.

Tuon määritelmän ydin on täysin „vehiläinen”, sillä „Vehi” ei mitään muuta tarvitsekaan, se ei ole oikeastaan mitään muuta propagoitukkaan. „Vehi” ei ole ollenkaan perustuslakia vastaan, se ei ole perustuslaillisia uudistuksia vastaan. „Vehi” vastustaa „*vain*” demokraatteja ja näiden harjoittamaa kaikenlaatuisten perustuslaillisten harhojen arvostelua.

Venäläiset liberaalit ovat osoittautuneet kyllin „oveliksi” politikoitsijoiksi nimittäessään itseään „demokraattiseksi” tarkoituksenaan taistelu demokraatteja vastaan ja näiden itsenäisyyden tukahduttaminen. Sellainen on jokaisen liberaalisen porvarin tavallinen ja normaali menettelytapa kaikissa kapitalistisissa maissa: demokraattisuuden kyltillä tahdotaan pettää joukkoja niiden *vieroittamiseksi* tosi-demokraattisesta teoriasta ja tosidemokraattisesta käytännöstä.

Mutta kaikkien maiden, muun muassa Venäjänkin, kokemus on eittämättömästi todistanut, että vain sellainen käytäntö saa aikaan todellista liikettä eteenpäin, jota vastoin liberaalit demokraattienpelollaan ja vehiläis-gredeskulilaisilla teorioillaan tuomitsevat itsensä kiertämättömästi voimattomuuteen: venäläisten liberaalien voimattomuus

* Ks. tätä osaa, ss. 239—240. *Toim.*

vuosina 1861—1904, saksalaisten liberaalien voimattomuus vuosina 1849—1912.

Kolmannen leirin muodostavat demokraatit, jotka ymmärtävät liberaalien rajoittuneisuuden, ovat vapaat näiden puolinaisuudesta ja velttoudesta, näiden horjunnoista ja pelokkaista taaksepäin vilkuilemisista, tämä leiri ei voi muodostua, ei voi olla olemassa ilman järjestelmällistä, järkähtämätöntä ja alituista liberalismiin arvostelua.

Kun tätä arvostelua nimitellään ylenkatseellisesti tai vihamielisesti „kadettien syömiseksi”, niin tällöin joko tietoisesti tai tiedottomasti levitetään nimenomaan *liberaalisia* katsomuksia. Sillä itse asiassa *kaikkalainen* kadettilaisuuden arvostelu on *jo sinänsä*, yksistään jo kysymysten asettelen kannalta, taantumuksen arvostelua, oikeistolaisten arvostelua. Meidän polemiikkimme liberaaleja vastaan — sanoi „Nevskaja Zvezda” (№ 12)* aivan oikein, „on *syöällisempää ja sisältörikkaampaa* kuin taistelu oikeistolaisia vastaan”**.

Itse asiassa Venäjällä tuskin löytyy yksi marxilainen lehti sataa liberaalista lehteä kohti, joten on suorastaan naurettavaa sanoa, että me „liioittelemme” kadettien arvostelussa: me emme tee vielä sadasosaakaan siitä, mikä on välttämätöntä, jotta yhteiskuntapiireissä ja kansan keskuudessa vallitseva „yldsoppositio”-mieliala vaihtuisi liberalisminvastaiseksi, selvästi ja tietoisesti demokraattiseksi mielialaksi.

Ilman sellaista „vaihdosta” ei Venäjällä ole ollut eikä tule olemaan mitään järjestystä ja kunnollista.

Syytökset „kadettien syömisestä” tai ylenkatseelliset hymähtelyt „kadettien syömisen” johdosta eivät ole muuta kuin façon de parler***, ei muuta kuin liberaalisten katsomusten levittämistapa, ja kun puhutaan työläisille tai työläisistä, niin nimenomaan liberaalisen työväenpolitiikan levittämistapa.

* Ks. tätä osaa, s. III. *Toim.*

** „Retsh” väittää vastaan: jos asia on siten, niin miksi oikeistolaiset *sitereaavat* myötämielellisesti „Pravdaa” „Retshia” vastaan? „Retsh” liioittelee: jos oikeistolaiset antaisivat „Pravdalle” enemmän *vapautta* kuin „Retshille”, niin se olisi tärkeä todiste sosialidemokraatteja vastaan. Mutta jokainenhan tietää, että asia on juuri päinvastoin. Meidän lehdistöllämme on vapautta sata kertaa vähemmän kuin „Retshillä”, kestävyyttä tuhat kertaa vähemmän, „perustuslaillista” suojaa 10.000 kertaa vähemmän. Jokainen vähänkin vallistunut henkilö ymmärtää, että „Rossija” ja „Novoje Vremja” *härnäävät* „Retshia” „Pravdalla”, ja tällöin ne kuristavat „Pravdaa”, mutta „Retshia” vastaan ärisyvät ja rählsevät. Ne ovat „kaksi asiaa erikseen”.

*** — puhetapa. *Toim.*

Vähänkin johdonmukaisen ja harkitun likvidaattoruuden näkökannalta ovat syytökset „kadettien syömisestä” ymmärrettäviä ja *välttämättömiä*. Ne ilmentävät juuri likvidaattoruuden olemusta.

Silmäilkää likvidaattorien katsomuksia kokonaisuudessaan, noiden katsomusten sisäistä logiikkaa, niiden yhteyttä ja eri teesien keskinäistä riippuvaisuutta: „liittoutumisvapaus” on perustuslaillinen reformi,— taloudellisiin lakkoihin liittyy „poliittista *vilkastumista*”, eikä mitään muuta,— kauas tähtäävä vaaliohjelma julistetaan „hulluudeksi”,— tehtäväksi määritellään taistelu *puolueen* julkisen olemassaolon puolesta, s.o. taaskin määritellään tehtäväksi perustuslaillinen reformi,— valta Venäjällä julistetaan jo porvarilliseksi (Larin), kauppa- ja teollisuusporvaristo julistetaan jo hallitsevaksi luokaksi,— työläisille sanotaan, että „tarvitsee vain” pureutua absolutismin ja konstitutionalismin väliseen ristiriitaan (Martov).

Kokonaisuutena se on juuri *reformismia*, se on juuri liberaalisen työväenpolitiikan katsomusten järjestelmä. Asia ei muutu vähääkään siitä, että Jussi tahi Pekka, puolustaessaan noita katsomuksia (*joltain osaltaan*— sillä likvidaattoruus elää „kasvavien tehtävien kasvuprosessia”), *itse* pitävät itseään marxilaisina.

Kysymys ei ole heidän hyvistä aikomuksistaan (kenellä sellaisia on), vaan heidän politiikkansa objektiivisesta merkityksestä, s.o. siitä, mitä tuosta politiikasta syntyy, *cui* se on *prodest*, kenelle se on hyödyksi, kenen myllyä tuo vesi todellisuudessa pyörittää.

Se on työväen etujen puoltamista *sillä maaperällä*, jonka on luonut *liberaalien* „taistelu” (vaiko torailu?) oikeisto-laisten kanssa, se ei ole taistelua demokraattisen, antiliberaalisen *maaperän puolesta* oikeistolaisten heikentämiseksi. Likvidaattorit ovat työväen puolella, se on epäilemätöntä. Mutta he *ymmärtävät* työläisten edut siten, että puoltavat näitä etuja *sen Venäjän puitteissa*, jonka liberaalit lupaavat rakentaa, eikä *sen Venäjän puitteissa*, jota *demokraatit* rakensivat eilen ja tulevat rakentamaan huomenna (rakentavat huomaamattomasti tänäänkin) liberaaleista *piittaamatta*.

Siinä on koko kysymyksen ydin. Uutta Venäjää ei vielä ole. Sitä ei ole vielä rakennettu. Pitäisikö työläisten laittaa itselleen „luokka”-pesää (itse asiassa ammattikunnallista

pesää) sillä ja sellaisella Venäjällä, jota Miljukovit Purishkevitchien kera rakentavat, vai pitääkö työläisten *itsensä* rakentaa uutta Venäjää, omalla tavallaan, aivan ilman Purishkevitsheja ja Miljukoveista piittaamatta.

Tuo uusi Venäjä tulee joka tapauksessa olemaan porvarillinen, mutta Stolypinin porvarillisesta politiikasta (agraari- ja ei-agraaripolitiikasta) Sun Jat-senin *porvarilliseen* politiikkaan on melko pitkä matka.

Venäjällä nykyisin eletävän kauden koko sisältönä on tuon välimatkan pituuden määrittely.

Sanoimme: „Miljukoveista piittaamatta”. Tämä „piittaamatta” juuri onkin „kadettien syömistä”. Sen vuoksi olemme sanoja pelkäämättä jääneet ja jäämme *periaatteellisesti* „kadettien syöjiksi”, unohtamatta hetkeksikään työväenluokan erikoisia tehtäviä sekä Miljukovia että Sun Jat-seneja vastaan.

„Kadettien syömisestä” syyttäminen on vain (tietoista tai tiedotonta, samantekevää) pyrkimystä siihen, että työläiset uutta Venäjää rakennettaessa laahustaisivat Miljukovien perässä eivätkä itse johtaisi mukaansa meidän pieniä Sun Jat-senjamme Miljukoveista piittaamatta...

Sanottavaksemme jää enää muutama sana toisesta seikasta, jonka „kadettien syömisestä” puhujat ovat jättäneet huomioimatta.

Sanotaan: miksei voitaisi kehittää omia katsomuksia *positiivisesti*? Miksi tuo ylenpalttinen *polemiikki*? Ne, jotka näin sanovat, ovat järkeilevinään seuraavasti: emme me ole erikoista, kadettilaisesta täysin eroavaa linjaa vastaan,— emme me ole kolmea leiriä vastaan,— me olemme vain „politiikan polemiikkiin vaihtamista” vastaan, käyttäkäsemme erään likvidaattorien ystävän erästä nasevaa sanontaa.

Näin sanoville ei ole vaikeaa vastata: ensinnäkään uusia katsomuksia ei voida kehittää muuten kuin poleemisesti (ja marxilaiset katsomuksethan ovat sekä ilmaantumisaikansa että leviämisensä laajuuden puolesta uusia liberaaliin katsomuksiin verrattuna). Toiseksi se arena, jolla „Nevskaja Zvezda” ja „Pravda” toimivat, on *yksinomaan teoreettisen* marxilaisen propagandan arena. Olisi väärin luulla tuon areenan olevan jotakin suurempaa: se on *vain* teoreettinen „A b c...”, aapinen, teoreettinen lähtökohta, se on toiminnan suunnan viitoittamista, muttei vielä itse toimintaa.

Mainitulla areenalla marxilaiset eivät „heistä riippumattomien seikkojen” takia voi esittää käytännöllisiä johtopäätelmiään „positiivisessa” muodossa. Tämän areenan merkityksen liioittelemineen olisi sen vuoksi *likvidaattorilainen* virhe. Tässä tapauksessa on mahdollista korkeintaan *suunnan* viitoittaminen ja sekin *ainoastaan* kadettien arvostelun muodossa.

Kadetteja *härnäten* „Novoje Vremja” ja „Zemshtshina”⁷⁵ *kuvailevat* asian sellaiseksi, että muka teitä, kadetteja, *syöään*, ja siinä kaikki. „Retsh” on hyvin ymmärrettävistä syistä hyväksyvinään tuollaisen „tulkinnan”. Korobkat ja Kuskovat teeskentelevät samoin, kuka äärettömän typeryytensä, kuka äärettömän „kadettipalvontansa” vuoksi.

Mutta jokainen poliittisesti valistunut henkilö näkee mainiosti, että marxilainen „kadettien syöminen” aivan *jokaisessa* kadetteihin kohdistetun arvostelun kohdassa osoittaa *suuntaa toisenslaiselle* „oppositiolle”, jos minun sallitaan käyttää tätä sopimatonta sanaa.

Kun marxilainen „syö” kadettia Karaulovin „jumalisten” puheiden takia, niin marxilaisella ei ole mahdollisuutta kehitellä positiivista näkökantaansa. Mutta jokainen valistunut henkilö ymmärtää: demokratia ei voi olla demokratiaa, jos se on jumalista.

Kun marxilainen „syö” kadettia Gredeskulin puheiden takia, niin marxilaisella ei ole mahdollisuutta kehitellä positiivista näkökantaansa. Mutta jokainen valistunut henkilö ymmärtää: demokratia ei voi olla demokratiaa, jos se hyväksyy Gredeskulin katsomukset.

Kun marxilainen... mutta emme pääsisi loppuun milloinkaan, jos ottaisimme tällä tavalla tarkasteltavaksemme „kadettisyömisemme” kaikki kysymykset ja kohdat. Kaksikin esimerkkiä riittää täydellisesti selvittämään *toista* seikkaa koskevan teesimme: *kadettien syömisestä syyttäminen on sen poroporvarillisen, vahingollisen, pahan ennakkoluulon ilmenemismuoto, että tietty areena on muka riittävä areena.*

Me pysymme „kadettien syöjinä” muun muassa juuri taisellaksemme tuota vahingollista ennakkoluuloa vastaan.